

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Zbraňová amnestie v praxi: kdy (ne)může vydání zbraně vést k zániku trestní odpovědnosti?

Od 1. ledna 2026 je účinný nový zákon o zbraních a střelivu, který obsahuje také přechodné ustanovení označované jako zbraňová amnestie. Ta může vést k zániku trestní odpovědnosti za nedovolené ozbrojování, pokud pachatel ve stanovené lhůtě dobrovolně předá policii neoprávněně držené zbraně či střelivo (náboje). Je tomu tak ale i v rámci domovní prohlídky?

Na první pohled může jít o relativně jednoduché pravidlo - kdo má doma nelegálně drženou zbraň nebo střelivo a v době zbraňové amnestie je dobrovolně odevzdá policii, nebude za samotné neoprávněné přechovávání trestně odpovědný. Praxe však ukazuje, že rozhodující bývá právě otázka dobrovolnosti a okamžiku, kdy došlo k projevu vůle zbraň vydat. To platí zejména tehdy, pokud k vydání zbraně či střeliva dojde v souvislosti s trestním řízením.

Domovní prohlídka a zbraně bez povolení

Jedná se o skutečnou věc, která se stala v lednu roku 2026. U fyzické osoby, kterou pro účely tohoto článku nazvěme panem A, byla provedena domovní prohlídka. Jejím účelem nebylo pátrání po zbraních, ale zajištění účetních a daňových dokladů z důvodu podezření na krácení daně. Domovní prohlídku prováděla celní správa.

Ještě před faktickým provedením domovní prohlídky, a to v rámci předchozího výsledku, byl pan A dotázán, zda se v nemovitosti nacházejí drogy nebo zbraně. Odpověděl, že se u něj v domě nachází několik zbraní po zesnulém kamarádovi, které má uložené ve skříni. K jejich držení však neměl zbrojní průkaz ani jiné potřebné oprávnění.

Celní správa tak ještě před zahájením samotné domovní prohlídky vstoupila v doprovodu pana A do nemovitosti a zbraně zajistila. Následně byla provedena domovní prohlídka zaměřená na původní účel, tedy na účetní a daňové doklady. Jakékoliv jiné zbraně nebyly při domovní prohlídce nalezeny.

Panu A byl následně doručen trestní příkaz pro trestný čin nedovoleného ozbrojování podle § 279 odst. 1 trestního zákoníku, spočívající v tom, že bez povolení přechovával zbraně. V této fázi trestního řízení přitom došlo k převzetí zastupování obhájcem a pan A podal proti trestnímu příkazu odpor a požádal o projednání věci v hlavním líčení.

Stačí, že pachatel zbraň nevydal na policejní služebně?

Jádrem obhajoby se potom stala námitka, zda trestnost skutku zanikla z důvodu zvláštního případu účinné lítosti podle § 150 odst. 23 nového zákona o zbraních a střelivu. Jinými slovy, ačkoli pan A zbraně skutečně neoprávněně přechovával, trestní odpovědnost za tento skutek zanikla, protože zbraně dobrovolně vydal v době trvání zbraňové amnestie.

Tato argumentace vycházela nejen z nového zákona o zbraních a střelivu, ale také z judikatury

Nejvyššího soudu. Velký senát trestního kolegia Nejvyššího soudu se totiž otázkou zbraňové amnestie zabýval v usnesení sp. zn. 15 Tdo 1740/2016 ze dne 5. října 2017. Soud v této věci dospěl k závěru, že zákonná úprava zbraňové amnestie představuje zvláštní okolnost způsobující zánik trestní odpovědnosti, respektive zvláštní případ účinné lítosti.

Nejvyšší soud současně zdůraznil, že samotný běh amnestijní lhůty trestní odpovědnost neruší. Nestačí se tedy hájit slovy: „Zbraně jsem měl doma v době, kdy běžela amnestie, proto nemohu být trestně stíhán.“ Do okamžiku odevzdání zbraně jde stále o neoprávněné přechovávání zbraně. Rozhodující je naopak aktivní jednání pachatele, tedy dobrovolné a faktické odevzdání zbraně policii, případně alespoň takové jednání, z něhož jednoznačně vyplývá úmysl zbraň dobrovolně odevzdat.

Rozdíl mezi zajištěním a dobrovolným vydáním

Praktický význam celé kauzy spočívá v rozlišení mezi dvěma situacemi, které mohou navenek vypadat podobně. První situace nastává tehdy, když orgán činný v trestním řízení při domovní prohlídce zbraň sám objeví a zajistí. Pachatel ji tedy nevydá, pouze strpí její odnětí. V takovém případě nelze hovořit o dobrovolném odevzdání ve smyslu zbraňové amnestie.

Druhá situace ovšem nastává tehdy, když pachatel sám, ještě před nalezením zbraně orgány činnými v trestním řízení, oznámí její existenci a projeví vůli ji vydat, a případně i ukáže místo jejího uložení a umožní její zajištění. Tady již nejde jen o pasivní strpění zásahu státu, ale o aktivní jednání, které s největší pravděpodobností naplní podmínku dobrovolnosti.

Dobrovolnost jako klíčový prvek

V projednávaném případě nebyla obhajoba postavena pouze na tom, že v lednu 2026 již běžela šestiměsíční lhůta pro beztrestné odevzdání zbraní a střeliva. To by samo o sobě nestačilo. Podstatné bylo, že pan A podle obhajoby projevil vůli zbraně vydat ještě před zahájením domovní prohlídky, tedy ještě předtím, než mohly být nalezeny vlastní činností orgánů provádějících domovní prohlídku.

Po podání odporu proti trestnímu příkazu byla věc projednána v hlavním líčení. Obhajoba trvala na tom, že v daném případě došlo k zániku trestní odpovědnosti za trestný čin nedovoleného ozbrojení v důsledku zbraňové amnestie.

V rámci hlavního líčení byla proto zaměřena pozornost na to, zda (ne)byly předmětné zbraně již před konáním domovní prohlídky připraveny k předání, zda (ne)byly skryty na různých místech domu ani utajeny tak, aby jejich dohledání záviselo na výsledku prohlídky.

Rovněž se poukázalo na to, že pan A sám ještě před zahájením domovní prohlídky informoval orgány činné v trestním řízení, že se v domě nachází zbraně. Tím podle obhajoby navenek dostatečně projevil vůli tyto věci vydat.

Neméně důležitá se ukázala i skutečnost, že zbraně ani střelivo nebyly objeveny vlastní vyhledávací činností celní správy ani policie. Naopak, pan A orgány sám zavedl na místo, kde byly zbraně uloženy, a umožnil jejich převzetí.

Všechny tyto okolnosti byly důležité právě ve světle judikatury Nejvyššího soudu. Pokud by totiž orgány činné v trestním řízení zbraně našly až při domovní prohlídce bez předchozího aktivního projevu pana A, bylo by uplatnění zbraňové amnestie skoro nemožné. V takovém případě by totiž šlo o zajištění zbraní proti vůli nebo nezávisle na vůli pachatele, nikoli o jejich dobrovolné vydání.

Výsledek hlavního líčení a praktické závěry

Soud se s argumentací obhajoby ve výsledku ztotožnil a dospěl k závěru, že jednání pana A nebylo pouhým pasivním strpěním zajištění zbraní, ale skutečně představovalo dobrovolné vydání zbraní v době zbraňové amnestie. Trestnost činu proto zanikla v důsledku účinné lítosti a pan A byl obžaloby zproštěn.

Tato kauza ukazuje, že zbraňová amnestie není automatickou beztrestností po dobu šesti měsíců. Neoprávněné přechovávání zbraně nadále zůstává trestným činem až do okamžiku, kdy pachatel splní zákonné podmínky pro zánik trestní odpovědnosti.

Současně však platí, že dobrovolné vydání nemusí mít jen podobu návštěvy policejní služebny. Rozhodující je konkrétní obsah jednání pachatele. Pokud osoba na zbraň či střelivo sama upozorní a umožní jejich převzetí, může být podmínka dobrovolnosti splněna i v procesně složitější situaci, například v souvislosti s domovní prohlídkou.

Právě z tohoto důvodu je vždy nezbytné správně nastavit obhajobu již od počátku trestního řízení. Tato kauza je dobrým příkladem toho, že ani existence relevantní judikatury Nejvyššího soudu sama o sobě nemusí vést k tomu, že orgány činné v trestním řízení automaticky dospějí k závěru o zániku trestní odpovědnosti. Přestože obhajoba od počátku poukazovala na závěry velkého senátu trestního kolegia Nejvyššího soudu k povaze zbraňové amnestie a dobrovolného vydání zbraně, státní zástupce i tak požadoval potrestání pana A.

Pro praxi z toho proto plyne jednoduché, ale důležité poučení. V případech zbraňové amnestie je nutné pečlivě zkoumat časovou posloupnost, obsah projevu vůle držitele zbraně či střeliva i to, zda orgány veřejné moci zbraň skutečně našly, nebo zda jim byla dobrovolně vydána.

Stejně důležité je tuto argumentaci včas, přesně a procesně správně uplatnit. Právě v těchto detailech se totiž může rozhodovat o tom, zda půjde o trestný čin, nebo o případ, v němž trestní odpovědnost zanikla v důsledku účinné lítosti.

JUDr. Michal Gola, LL.M.

Advokát

Senior Associate

[RÖDL](#)

Platnéřská 191/2

110 00 Praha 1

Tel.: +420 236 163 111

Další články:

- [Zbraňová amnestie v praxi: kdy \(ne\)může vydání zbraně vést k zániku trestní odpovědnosti?](#)
- [Význam sportovních pravidel při posuzování odpovědnosti sportovců za sportovní úrazy](#)
- [Podmíněné propuštění ve světle zásady ústnosti a přímosti](#)
- [Poučení z krizového vývoje v kauze bitcoiny](#)
- [Podmíněné upuštění od trestního stíhání: racionální odklon u právnických osob](#)
- [Zkreslené vzpomínky v trestním řízení vedeném pro pohlavní zneužívání](#)
- [Přenositelnost důkazů z daňového do trestního řízení](#)
- [Praktický návod na úspěch žádosti o podmíněné propuštění od roku 2026](#)
- [Přijetí prohlášení viny a povinnost soudu vypořádat námitky poškozeného](#)
- [Podmínky pro uložení trestu vyhoštění cizince](#)
- [Zamyšlení nad systémem alternativních trestů: poznámky na pozadí mezinárodní vědecké konference „Rethinking Sentencing: Are We Getting Justice Right?“](#)